PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW DZIAŁOWY · JĘZYK POLSKI · KLASA 2 LO I TECHNIKUM · ZAKRES ROZSZERZONY

Dział 12. Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza

Honoré de Balzac, Ojciec Goriot (fragmenty w przekładzie T. Boya-Żeleńskiego), Gustave Flaubert, Pani Bovary, Mikołaj Gogol, Martwe dusze, Charles Dickens, Klub Pickwicka; cechy realizmu i naturalizmu; interpretacja porównawcza – kryteria, teza, cechy wspólne i różnice, wniosek. Dziewięć kart: teoria z wzorcowymi odpowiedziami, ćwiczenia, zadania typu maturalnego, dwie kartkówki (A i B) i sprawdzian (A i B) – z kluczem i zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka	4 zad. 13 pkt
2	**Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – ćwiczenia** Ćwiczę umiejętności z działu	5 zad. 20 pkt
3	**Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – zadania typu maturalnego** Polecenia i punktacja jak na maturze 2027	4 zad. 12 pkt
4	**Kartkówka 1: Ojciec Goriot – grupa A** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
5	**Kartkówka 1: Ojciec Goriot – grupa B** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
6	**Kartkówka 2: Pani Bovary i Martwe dusze – grupa A** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
7	**Kartkówka 2: Pani Bovary i Martwe dusze – grupa B** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
8	**Sprawdzian: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – grupa A** 45 minut · 27 pkt	6 zad. 27 pkt

9	**Sprawdzian: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – grupa B** 45 minut · 27 pkt	6 zad. 27 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z działu i pokazuje wzorcowe odpowiedzi z wyjaśnieniem – od niej warto zacząć.
- Karta 2 to ćwiczenia na tekstach, a karta 3 – zadania w formule matury 2027 (polecenia i punktacja jak w arkuszach CKE).
- Karty 4–7 to dwie kartkówki (po 15 minut), każda w grupach A i B. Karty 8–9 to sprawdzian (45 minut) w grupach A i B – te same typy zadań i ta sama punktacja, inne treści.
- Klucz na końcu zestawu zawiera odpowiedzi i zasady oceniania zadań otwartych w stylu CKE (co daje 1 pkt, a co 2 pkt).
- Osobny plik „Powtórka” zbiera najważniejsze pojęcia, lektury i konteksty, typowe błędy i test „Sprawdź się”.

Materiał oryginalny. Podstawa programowa LO i technikum w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1019). Wymagania: I.1.1–I.1.3, I.1.5–I.1.6, I.1.8–I.1.9, I.1.12, ZR I.1.6, ZR I.2.4, ZR II.2.3, ZR III.2. Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka

KARTA 1/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 13 pkt

PRZYPOMNIJ SOBIE

- **Realizm** w powieści XIX w. dąży do wiernego i prawdopodobnego przedstawienia rzeczywistości (**mimesis**). Balzac pisze we wstępie do *Ojca Goriot*, że jego dramat „nie jest ani wymysłem, ani romansem" – *All is true* (wszystko jest prawdą). Powieść realistyczna pokazuje człowieka uwikłanego w pieniądz, pozycję społeczną, ambicję i obyczaj.

Cecha powieści realistycznej	Na czym polega
narrator	trzecioosobowy, wszechwiedzący, zwykle zdystansowany; komentuje (Balzac) albo ukrywa się za postaciami (Flaubert)
świat przedstawiony	prawdopodobny, konkretny czas i miejsce (Paryż 1819, prowincja francuska, Rosja guberni), dokładne opisy wnętrz i strojów
bohater	**typowy** – reprezentuje grupę społeczną i epokę, ale ma indywidualną psychikę; jego losy są umotywowane społecznie i psychologicznie
kompozycja	przyczynowo-skutkowa, wielowątkowa, często panorama środowisk
język	zróżnicowany według postaci (styl mowy jako charakterystyka), szczegół jako znak społeczny

- **Naturalizm** (Émile Zola, druga połowa XIX w.) radykalizuje realizm: człowiek jest zdeterminowany przez dziedziczność, środowisko i fizjologię; pisarz ma być jak naukowiec, który obserwuje eksperyment. W *Ojcu Goriot* są już zapowiedzi takiego widzenia – drobiazgowe, odpychające szczegóły (zapach pensjonatu, fizyczny rozpad Goriota).

Powieść	Bohaterowie i problem	Sposób przedstawienia
Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* (1835), cykl *Komedia ludzka*	Goriot oddaje majątek córkom (Anastazji i Delfinie) i umiera w nędzy opuszczony; Rastignac, ubogi student z Angoulême, uczy się Paryża; Vautrin – zbiegły galernik, „nauczyciel" cynizmu	narrator-komentator, panorama społeczna (pensjonat – salony), Goriot jako „Chrystus ojcostwa", finał: „Teraz się spróbujemy!"
Gustave Flaubert, *Pani Bovary* (1857)	Emma, żona prowincjonalnego lekarza Karola, żyje marzeniami z romansów; zdrady, długi, samobójstwo (arszenik); **bovaryzm** – życie złudzeniami, ucieczka od rzeczywistości	narrator bezosobowy, **mowa pozornie zależna**, ironia (sceny zestawione kontrapunktowo)

Mikołaj Gogol, *Martwe dusze* (1842)	Cziczikow skupuje od ziemian zmarłych chłopów, figurujących jeszcze w spisach, by je zastawić i wziąć pożyczkę; ziemianie: Maniłow, Koroboczka, Nozdriow, Sobakiewicz, Pluszkin	satyra i **groteska**, typy ludzkie jak karykatury; Gogol nazwał dzieło poematem
Charles Dickens, *Klub Pickwicka* (1836–1837, w zeszytach)	pan Pickwick i jego sługa Sam Weller podróżują po Anglii	humor, komizm postaci, obraz obyczajów angielskich

- **Interpretacja porównawcza** (forma wypowiedzi ZR) to odczytanie **dwóch** tekstów przez ich zestawienie: porównanie ma prowadzić do sensu, którego nie widać, gdy czyta się każdy tekst osobno. Nie jest to streszczenie ani „opis tekstu A, potem tekstu B".

Krok	Co robisz	Pytania pomocnicze
1. lektura	odczytujesz każdy tekst osobno: temat, sytuację, bohatera, formę	O czym jest? Kto mówi? Jak zbudowany?
2. kryteria	wybierasz **kryterium porównania**: problem, bohater, narrator, czas i przestrzeń, konwencja, gatunek, styl, kontekst epoki	Co łączy teksty? Pod jakim względem warto je zestawić?
3. teza	formułujesz **tezę interpretacyjną obejmującą oba teksty**	Co wynika z zestawienia?
4. rozwinięcie	omawiasz **problemowo** cechy wspólne i różnice, zawsze z odwołaniem do obu tekstów	podobnie jak…, w przeciwieństwie do…, o ile…, o tyle…
5. wniosek	wniosek interpretacyjny – nowy sens (np. różnica epok, konwencji, wizji człowieka)	Po co zestawienie? Co mówi o epokach i o człowieku?

- **Typowe błędy w interpretacji porównawczej**: układ „tekst po tekście" bez zestawienia; brak kryterium; same podobieństwa albo same różnice; wniosek, który powtarza tezę; streszczanie; pomijanie formy (narracji, konwencji, stylu). Na maturze PR ta umiejętność przydaje się przy zestawianiu utworów i kontekstów w wypracowaniu.

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Sformułuj tezę interpretacyjną do zestawienia finału *Ojca Goriot* (Rastignac nad Paryżem) i monologu Kordiana na Mont Blanc.

Obaj młodzi bohaterowie patrzą z wysoka na świat i rzucają mu wyzwanie, ale romantyk chce **zbawić** ludy ofiarą, a bohater realistyczny chce **zdobyć** Paryż – zestawienie pokazuje przejście od romantycznego ideału poświęcenia do realistycznej ambicji i gry o pozycję.

Jak myśleć: wspólna sytuacja (góra, spojrzenie w dół, wyzwanie) + różnica celu + co to mówi o epokach.

Przykład 2. Podaj kryterium porównania i różnicę: Emma Bovary i Werter.
Kryterium: stosunek bohatera do marzeń i rzeczywistości. Werter opisany jest od środka, w listach, z pełną powagą jego uczuć; Emmę narrator Flauberta pokazuje z ironicznym dystansem – jej marzenia są kliszami z romansów zderzonymi z prowincjonalną codziennością.
Za co punkt: za wskazanie kryterium **i** różnicy dotyczącej sposobu przedstawienia, nie tylko treści.

Przykład 3. Dlaczego Goriota nazywa się „Chrystusem ojcostwa”?
Goriot oddaje córkom wszystko – majątek, zdrowie, godność – i umiera opuszczony, jak ofiara, która cierpi za innych; sam narrator porównuje jego twarz do obrazów męki Zbawiciela. To **mitologizacja** postaci w powieści realistycznej – codzienna historia zyskuje wymiar uniwersalny.
Jak myśleć: fakt z fabuły + znaczenie porównania + funkcja.

Przykład 4. Na czym polega groteska w *Martwych duszach*?
Absurdalny interes – kupowanie zmarłych chłopów jak towaru – jest przedstawiony jak zwykła transakcja; ziemianie targują się o „dusze”, a ich domy i sprzęty są karykaturą właścicieli. Śmiech łączy się z grozą: w świecie, gdzie człowiek jest rzeczą, martwi są „żywsi” od żywych.
Jak myśleć: zestawienie komizmu i grozy + sens (krytyka społeczeństwa).

ZADANIA

Zadanie 1. Przyporządkuj bohaterom powieści, w których występują. Wpisz literę obok numeru. Jedna powieść jest zbędna. ___ / 4 pkt

1. Eugeniusz de Rastignac	a) *Ojciec Goriot*
2. Emma	b) *Pani Bovary*
3. Cziczikow	c) *Martwe dusze*
4. Sam Weller	d) *Klub Pickwicka*
	e) *Zbrodnia i kara*

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 2. Uzupełnij zdania. ___ / 4 pkt

1. Akcja *Ojca Goriot* zaczyna się w Paryżu w roku _____.
2. Goriot oddał majątek dwóm córkom: Anastazji i _____.
3. Cykl powieści Balzaca nosi tytuł „_____”.
4. Życie złudzeniami na wzór bohaterki Flauberta nazywamy _____.

Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – ćwiczenia

KARTA 2/9

Ćwiczę umiejętności z działu

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 5 pkt

Początek *Ojca Goriot*

Pani Vauquer, z domu Conflans, jest to starsza dama, która od czterdziestu lat prowadzi w Paryżu gospodę przy ulicy Neuve-Sainte-Geneviève, między Dzielnicą Łacińską a przedmieściem St. Marcel. Dom ten znany jest pod mianem pensjonatu Vauquer; mimo iż przyjmuje zarówno mężczyzn jak kobiety, młodych ludzi jak starców, nigdy obmowa nie dotknęła obyczajów tego czcigodnego zakładu. Ale też, od trzydziestu lat, nikt nie widział tu młodej kobiety; aby zaś młody człowiek tam zamieszkał, musi go snadź rodzina trzymać na bardzo chudej pensyjce. W 1819 r. wszakże, epoce w której rozpoczyna się ten dramat, zamieszkała tam jedna młoda panienka. […]

Tak i wy: ty, która trzymasz tę książkę w białej dłoni, ty który zanurzasz się w miękki fotel, powiadając sobie: „Może mnie to rozerwie". Odczytawszy dzieje tajemnych niedoli ojca Goriot, zjecie ze smakiem obiad, składając swą nieczułość na karb autora, pomawiając go o przesadę, o poezję. Ach, wiedzcie: dramat ten nie jest ani wymysłem, ani romansem. All is true, jest on tak prawdziwy, że każdy odnajdzie jego składniki w sobie, może we własnym sercu.

Objaśnienia: *snadź* – widocznie; *pensyjka* – niewielkie stałe kwoty na utrzymanie; *składać na karb* – przypisywać; *All is true* (ang.) – wszystko jest prawdą.

Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, początek powieści, fragmenty; tekst według wydania z 1938 r. w Wikiźródłach (pl.wikisource.org) (domena publiczna).

1.1. Wskaż dwa elementy, dzięki którym narrator uwiarygodnia swoją opowieść. ___ / 1 pkt

1.2. Wyjaśnij, do kogo zwraca się narrator w akapicie 2. i w jakim celu. ___ / 2 pkt

1.3. Wyjaśnij, czym różni się narrator Balzaka od narratora bezosobowego. Odwołaj się do fragmentu. ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 2. Przeczytaj streszczenie sceny z lektury i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Cziczikow u Sobakiewicza

Cziczikow przyjeżdża do Sobakiewicza, potężnego, niezgrabnego ziemianina, który przypomina narratorowi niedźwiedzia. Wszystko w jego domu jest ciężkie i masywne – meble, jak mówi narrator, zdają się powtarzać, że i one są Sobakiewiczami. Na ścianach wiszą portrety greckich wodzów o grubych łydkach.

Gdy Cziczikow ostrożnie wyjawia, że chciałby kupić „nieistniejące" dusze – zmarłych chłopów, za których wciąż trzeba płacić podatek – Sobakiewicz ani trochę się nie dziwi. Od razu żąda wysokiej ceny i zaczyna zachwalać zmarłych jak żywy towar: ten był świetnym rzemieślnikiem, tamten silnym i uczciwym robotnikiem. Cziczikow przypomina, że ci ludzie nie żyją, ale Sobakiewicz targuje się dalej, aż obaj dochodzą do porozumienia.

Streszczenie sceny przygotowane na potrzeby zestawu – Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*.

2.1. Wyjaśnij, na czym polega komizm i groza sceny targowania się o zmarłych. ___ / 2 pkt

2.2. Wyjaśnij, jak Gogol charakteryzuje Sobakiewicza przez przedmioty. ___ / 1 pkt

Zadanie 3. Przyporządkuj cechy do konwencji. Wpisz je do właściwej kolumny. ___ / 6 pkt

bohater wybitny, samotny, wyjątkowy bohater typowy dla środowiska
fantastyka i irracjonalizm prawdopodobieństwo i przyczynowość
narrator obiektywny, wszechwiedzący fragmentaryczność i niedopowiedzenie

romantyzm	realizm

Zadanie 4. Podaj trzy kryteria, według których można porównać *Ojca Goriot* i *Panią Bovary*. Przy każdym kryterium zapisz jedną różnicę. ___ / 3 pkt

Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – zadania typu maturalnego

Polecenia i punktacja jak na maturze 2027

KARTA 3/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 12 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Śmierć ojca Goriot

— Żadna! powtórzył starzec podnosząc się na posłaniu. Mają ważne sprawy, śpią, nie przyjdą. Wiedziałem o tym. Trzeba umierać, aby się dowiedzieć co to dzieci... Och, mój przyjacielu, nie żeń się, nie miej dzieci! Dajesz im życie, one ci dają śmierć. Wprowadzasz je w świat, one cię zeń wyganiają. Nie, nie przyjdą! Wiedziałem to od dziesięciu lat. Mówiłem to sobie niekiedy, ale nie śmiałem w to wierzyć.

Łzy zakręciły się w jego oczach, otoczonych krwawą obwódką.

— Ach, gdybym był bogaty, gdybym zachował majątek zamiast go im oddawać, były by tutaj, lizały by mi twarz pocałunkami! mieszkał bym w pałacyku, miał bym piękne pokoje, służbę, ogień na kominku; tonęły by we łzach z mężami i dziećmi. Miał bym to wszystko. Ale nic!... Pieniądz daje wszystko, nawet dzieci. Och! moje pieniądze, gdzież one? Gdybym zostawiał skarby, pielęgnowały by mnie, opatrywały; słyszał bym je, widział bym je. O, moje drogie, jedyne dziecko, wolę swoje opuszczenie i nędzę! Przynajmniej, kiedy nędzarz spotka się z miłością, pewien jest że ktoś naprawdę go kocha. […] Ja, ojciec, musiałem się kryć, aby widzieć swoje córki! Ja dałem im życie, one nie dadzą mi ani godziny!

Sytuacja: umierający Goriot leży w swoim pokoiku w pensjonacie; czuwa przy nim Rastignac. Posłaniec wrócił z wiadomością, że żadna z córek nie przyjdzie – jedna ma „ważne sprawy z mężem", druga śpi po balu.

Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, część IV, fragmenty; tekst według wydania z 1938 r. w Wikiźródłach (pl.wikisource.org) (domena publiczna).

1.1. Rozstrzygnij, czy Goriot obwinia wyłącznie córki za swoje opuszczenie. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do fragmentu.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: ..... ___ / 2 pkt

1.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zdanie „Pieniądz daje wszystko, nawet dzieci" wyraża ___ / 1 pkt

A. pochwałę paryskiego społeczeństwa za szacunek dla starszych.

B. gorzką diagnozę świata, w którym nawet więzi rodzinne zależą od pieniędzy.

C. radość ojca, który zapewnił córkom dobrobyt.

D. zachętę do oszczędzania skierowaną do młodego studenta.

Zadanie 2. Przeczytaj streszczenie sceny z lektury i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Komicje rolnicze w Yonville

W miasteczku Yonville odbywa się wielka wystawa rolnicza – komicje. Na placu stoją krowy i świnie, przemawia przysłany z prefektury urzędnik, wygłaszając napuszoną mowę o postępie, rolnictwie i cnotach obywatelskich. W tym samym czasie w pustej sali ratusza, przy oknie, ziemianin Rudolf Boulanger uwodzi Emmę: mówi o przeznaczeniu, o duszach stworzonych dla siebie, o namiętności, która buntuje się przeciw przeciętności.

Narrator przeplata oba głosy: wyznania Rudolfa co chwilę przerywają zdania z przemówienia i ogłaszane z placu nagrody za nawozy, hodowlę świń i uprawę lnu. Gdy Rudolf bierze Emmę za rękę, z placu wciąż dobiegają nazwy nagradzanych upraw i zwierząt. Na końcu uroczystości starej, zalęknionej służącej wręcza się medal za kilkadziesiąt lat pracy u jednego gospodarza – a publiczność ledwie zwraca na nią uwagę.

Streszczenie sceny przygotowane na potrzeby zestawu.

2.1. Wyjaśnij, jaki efekt daje przeplatanie wyznań Rudolfa z przemową urzędnika i ogłaszaniem nagród. ___ / 2 pkt

2.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Scena z medalem dla starej służącej pełni funkcję ___ / 1 pkt

A. kontrastu: prawdziwa, cicha wierność pracy zostaje pominięta przez tłum zajęty frazesami.

B. komiczną – ośmiesza starą kobietę, która nie umie się zachować.

C. informacyjną – przedstawia zasady przyznawania nagród rolniczych.

D. zapowiedzi – służąca pomoże później Emmie w ucieczce z domu.

Zadanie 3. Na podstawie znajomości całej powieści *Ojciec Goriot* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 1 pkt

1. Rastignac przyjechał do Paryża z Angoulême, by studiować prawo.	**P**	**F**
2. Vautrin zostaje aresztowany w pensjonacie jako zbiegły galernik.	**P**	**F**
3. Goriot umiera w pałacu swojej córki Delfiny.	**P**	**F**
4. Na pogrzeb Goriota zięciowie przysyłają tylko puste karety.	**P**	**F**

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 4. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 5 pkt

Rastignac nad Paryżem

Grabarze rzucili kilka grudek ziemi na trumnę, po czym podeszli do Rastignaka, prosząc o napiwek. Eugeniusz przetrząsnął kieszenie i nie znalazł nic: musiał pożyczyć franka od Krzysztofa. Ten fakt, błahy sam w sobie, wprawił studenta w stan okropnego smutku. Zmrok zapadał, wilgotny zmierzch drażnił nerwy. Eugeniusz spojrzał na grób i pogrzebał w nim ostatnią swoją łzę młodzieńczą, ową łzę wydartą świętymi wzruszeniami czystego serca, jedną z tych łez, które, padłszy na ziemię, tryskają promieniami aż w niebiosa. Skrzyżował ręce, wodził okiem po chmurach; widząc go tak zadumanym, Krzysztof zostawił go.

Rastignac, zostawszy sam, postąpił kilka kroków w górę, i ujrzał Paryż wijący się krętą linią wzdłuż obu brzegów Sekwany, gdzie zaczynały błyszczeć światła. Oczy jego uczepiły się niemal chciwie miejsca między placem Vendôme a kopułą Inwalidów, miejsca gdzie żył ten wykwintny świat, do którego chciał się dostać. Objął ten brzęczący ul spojrzeniem, które wysysało zeń zawczasu wszystkie miody, i wyrzekł te dumne słowa:

— Teraz się spróbujemy!

I, jako pierwszy akt wyzwania które rzucił społeczeństwu, Rastignac poszedł na obiad do pani de Nucingen.

Sytuacja: cmentarz Père-Lachaise, pogrzeb ojca Goriot, na który córki nie przyszły (przyjechały tylko puste karety zięciów). Krzysztof – służący z pensjonatu. Pani de Nucingen to Delfina, córka Goriota. Objaśnienia: *plac Vendôme, Inwalidzi* – dzielnice paryskiej arystokracji i bogaczy.

Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, zakończenie powieści; tekst według wydania z 1938 r. w Wikiźródłach (pl.wikisource.org) (domena publiczna).

4.1. Wyjaśnij, co oznacza, że Rastignac „pogrzebał w grobie ostatnią swoją łzę młodzieńczą”. ___ / 2 pkt

4.2. Porównaj sytuację Rastignaca patrzącego na Paryż z sytuacją Kordiana na szczycie Mont Blanc („Jam jest posąg człowieka na posągu świata”, „Mogę — więc pójdę! ludy zawołam! obudzę!”). Wskaż jedno podobieństwo i jedną różnicę oraz sformułuj wniosek. ___ / 3 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Kartkówka 1: Ojciec Goriot – grupa A

15 minut · 8 pkt

KARTA 4/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 2 pkt

Lekcja Vautrina

Paryż, widzisz chłopcze, jest niby las Nowego Świata, gdzie porusza się dwadzieścia dzikich plemion, Illinoisi, Huronowie, żyjący z produktu, jaki dają rozmaite klasy społeczne; ty jesteś łowcą milionów. Aby je chwycić, używasz podstępów, zasadzek, przynęt. Są rozmaite rodzaje łowów. Jedni polują na posag; inni na bankructwo, ci łowią sumienia, tamci sprzedają swoich abonentów niby stado baranów. Tego, kto wraca z pełną ładownicą, wielki świat wita, fetuje, przyjmuje. Oddajmy sprawiedliwość tej gościnnej ziemi, masz do czynienia z najwyrozumialszym miastem na świecie. Jeżeli dumne arystokracje innych stolic Europy wzdragają się przyjąć w swoje szeregi bezecnego milionera, Paryż wyciąga doń ramiona, pędzi na jego uczty, zjada jego obiady i trąca się z jego bezeceństwem. […]

Nie ma zasad, są tylko wypadki; nie ma praw, tylko okoliczności: człowiek wyższy chwyta w ręce wypadki i okoliczności, aby nimi kierować.

Sytuacja: Vautrin, tajemniczy lokator pensjonatu (w rzeczywistości zbiegły galernik), poucza ubogiego studenta Eugeniusza de Rastignac, jak zrobić karierę. Objaśnienia: *Illinoisi, Huronowie* – plemiona Indian Ameryki Północnej; *ładownica* – torba myśliwska; *bezecny* – niegodziwy; *wypadki* – tu: zdarzenia.

Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, część II, fragmenty; tekst według wydania z 1938 r. w Wikiźródłach (pl.wikisource.org) (domena publiczna).

1.1. Wyjaśnij, do czego Vautrin porównuje Paryż i co wynika z tego porównania. ___ / 1 pkt

1.2. Wyjaśnij, jak Vautrin ocenia moralność paryskiego towarzystwa. ___ / 1 pkt

Zadanie 2. Oceń prawdziwość zdań. Wpisz P (prawda) albo F (fałsz). ___ / 3 pkt

1. Vautrin radzi Rastignacowi kierować się stałymi zasadami.	**P**	**F**
2. Według Vautrina Paryż przyjmuje bogacza bez względu na to, jak zdobył majątek.	**P**	**F**
3. Vautrin zwraca się do Rastignaca jak do „łowcy milionów”.	**P**	**F**

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – grupa A

45 minut · 27 pkt

KARTA 8/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 27 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 5 pkt

Rady pani de Beauséant

— Zatem, panie de Rastignac, obchodź się ze światem tak, jak na to zasługuje. Chcesz wypłynąć, pomogę ci. Zbadasz jak głębokie jest kobiece zepsucie, zmierzysz szerokość nędznej ludzkiej próżności. Mimo że dużo czytałam w księdze świata, były stronice, które pozostały mi nieznane. Obecnie, wiem wszystko. Im zimniej będziesz obliczał, tym dalej zajdziesz. Uderzaj bez litości, będą się ciebie bali. Bierz mężczyzn i kobiety jedynie za konie pocztowe, choćby miały paść na stacji; dojdziesz w ten sposób do celu. Pojmujesz, nie będziesz niczym w tym świecie, jeśli nie znajdziesz kobiety, która by się tobą zajęła. Musi być młoda, bogata, wytworna. Ale, jeżeli masz prawdziwe uczucie, ukryj je jak skarb; nie pozwól się go nigdy domyślić, byłbyś zgubiony. Nie byłbyś już katem, stałbyś się ofiarą. […]

W Paryżu powodzenie jest wszystkim, to klucz do władzy. Jeżeli kobiety znajdą w tobie dowcip, talenty, mężczyźni uwierzą w to, o ile ich nie wywiedziesz z błędu. Posiądziesz wówczas wszystko czego zapragniesz, będziesz u siebie wszędzie. Dowiesz się wtedy, co to jest świat: gromada dudków i hultajów. Nie bądź w liczbie ani jednych, ani drugich.

Sytuacja: wicehrabina de Beauséant, arystokratka i daleka kuzynka Rastignaca, zdradzona przez kochanka, udziela młodemu krewnemu rad, jak zdobyć pozycję w wielkim świecie. Objaśnienia: *konie pocztowe* – konie zmieniane na stacjach, by jechać szybciej; *wywieść z błędu* – wyprowadzić z błędu; *dudek* – głupiec; *hultaj* – łajdak.

Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, część I, fragmenty; tekst według wydania z 1938 r. w Wikiźródłach (pl.wikisource.org) (domena publiczna).

1.1. Na podstawie fragmentu *Ojca Goriot* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 1 pkt

1. Wicehrabina radzi Rastignacowi, by okazywał wszystkim swoje prawdziwe uczucia.	**P**	**F**
2. Według wicehrabiny w Paryżu powodzenie daje władzę.	**P**	**F**
3. Wicehrabina radzi traktować ludzi jak konie pocztowe, które można zmienić.	**P**	**F**

1.2. Wyjaśnij, jaką wizję świata przedstawia wicehrabina. Odwołaj się do **dwóch** fragmentów tekstu.

___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – kartkówki, sprawdzian, powtórka – język polski, kl. 2 LO (zakres rozszerzony)

Podgląd pokazał 12 z 37 stron. Pełna wersja: 37 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 13 pkt
- Karta 2: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – ćwiczenia – 5 zadań, 20 pkt
- Karta 3: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – zadania typu maturalnego – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 4: Kartkówka 1: Ojciec Goriot – grupa A – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 5: Kartkówka 1: Ojciec Goriot – grupa B – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 6: Kartkówka 2: Pani Bovary i Martwe dusze – grupa A – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 7: Kartkówka 2: Pani Bovary i Martwe dusze – grupa B – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 8: Sprawdzian: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – grupa A – 6 zadań, 27 pkt
- Karta 9: Sprawdzian: Powieść realistyczna europejska i interpretacja porównawcza – grupa B – 6 zadań, 27 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje wzorcowe odpowie

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/polski-liceum-klasa-2-zr-dzial-12-powiesc-realistyczna-europejska-i-interpretacja-porow